

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра акушерства та хірургії

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри**

Красівський А.Й
22» 06 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МП.5 Ветеринарні хірургічні технології

Спеціальність: 211 Ветеринарна медицина

Освітня програма: Ветеринарна медицина

Факультет: ветеринарної медицини

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з ветеринарних хірургічних технологій для студентів за
напрямом підготовки **211 Ветеринарна медицина**

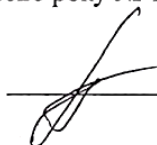
Розробник: д.вет.н., професор Краєвський А.Й.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри акушерства та хірургії.

Протокол від “22” червня 2020 року № 17

Завідувач кафедри

(А.Й. Краєвський)

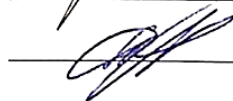
Погоджено:

Гарант освітньої програми

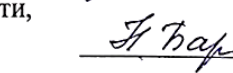
(Л.Г. Улько)

Декан факультету

(О.Л. Нечипоренко)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(Ф.Тарасів)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 08.07. 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: 211 Ветеринарна медицина	Нормативна
Модулів – 2 Змістових модулів: 4	Спеціальність: 211 Ветеринарна медицина	Рік підготовки: 2020-2021
		Курс 2м
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		3-й
		Лекції
		-
		Лабораторні
		30
		Самостійна робота
60		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній ступінь: магістр	Вид контролю: екзамен

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання - 35/65 (30/60).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Ветеринарні хірургічні технології дають студентам теоретичні і практичні основи і прищеплює технічні навички консервативного і хірургічного лікування тварин.

Хірургія є головною у вивченні умов хірургічної патології окремих ділянок тіла тваринного організму, його органів і систем, місцевих особливостей виникнення і перебігу захворювання, диференціальної діагностики, лікувальних та профілактичних заходів. До складу спеціальної ветеринарної хірургії входять своєрідні, багато в чому самостійні курси - ветеринарна офтальмологія і ветеринарна ортопедія. Перша вивчає морфологію, фізіологію, методи дослідження та хвороби очей свійських тварин, друга - будову, функцію, механізм копита і копит, профілактику і лікування їх уражень, а також підковування.

Завдання: Знання і практичні навички одержані студентами з дисципліни дозволять випускникам факультету ветеринарної медицини впевнено включатися у виробничий процес після закінчення вузу і вирішувати успішно практичні проблеми клінічної ветеринарії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: методи дослідження тварин із використанням сонографії, рентгенологічних та інструментальних методик досліджень.

вміти: Діагностувати, лікувати та профілакувати хвороби тварин із використанням сучасних ветеринарних технологій.

3. Програма навчальної дисципліни

(затверджена Департаментом аграрної освіти, науки та дорадництва
Міністерства аграрної політики України 6.04.2010 р.)

Модуль 1. Хірургічні технології за видами тварин.

Змістовий модуль 1 Технології оперативних втручань у різних видів тварин.

Тема 1. Сучасні хірургічні технології у ветеринарній медицині. Поняття про хірургічні технології. Хірургічна диспансеризація тварин.

Тема 2. Ветеринарні хірургічні технології у конярстві. Технологічні особливості догляду за копитами (розчистка копит) у коней. Підковування коней. Технологія кастрації жеребців.

Тема 3. Ветеринарні хірургічні технології у молочному та м'ясному скотарстві. Технологічні особливості догляду за ратицями у корів та їх розчистка. Технологічні особливості кастрації бугайців. Технологія каудоектомії у м'ясному скотарстві. Декорнуація корів і телят.

Тема 4. Ветеринарні хірургічні технології у вівчарстві та козівництві. Поняття про хірургічні технології. Класифікація методів кастрації баранів та цапів.

Тема 5. Ветеринарні хірургічні технології у свинарстві. Технологія кастрації кнурців. Технологія кастрації свинок. Технологія герніотомії.

Тема 6. Ветеринарні хірургічні технології у дрібних тварин. Технології оваріоектомії у самок. Косметичні операції у собак.

Змістовий модуль 2. Методи використання УЗД в хірургічній практиці.

Тема 7. Технологія використання УЗД у ветеринарній хірургії. Загальна характеристика приладів УЗД. Принципи роботи приладів. УЗД ран. УЗД хірургічної інфекції.

Тема 8. Технологія використання УЗД за абдомінальної патології. УЗД печінки. УЗД шлунка. УЗД підшлункової залози і дванадцяти палої кишки. УЗД кешківника.

Тема 9. УЗД патології органів грудної порожнини. УЗД серця. УЗД легенів. УЗД середостіння і грудної частини аорти.

Тема 10. УЗД патології органів сечостатевої системи. УЗД нирок. УЗД матки. УЗД яєчників

Тема 11. УЗД патології суглобів. УЗД капсули суглоба. УЗД порожнини суглоба надкiсницi. УЗД сухожилків.

Тема 12. УЗД в офтальмології. УЗД очного яблука. УЗД сітчастої оболонки. УЗД судинного тракту.

Модуль 2. Діагностичні ветеринарні технології.

Змістовий модуль 3. Лапароскопічні технології.

Тема 13. Технологія використання лапароскопії у ветеринарній хірургії. Обладнання та інструменти. Підготовка тварин до лапароскопії. Техніка проведення діагностичної лапароскопії.

Тема 14. Технологія використання лапароскопії за абдомінальної патології. Лапароскопія печінки. Лапароскопія шлунка. Лапароскопія підшлункової залози і дванадцяти палої кишки. Лапароскопія кишківника.

Змістовий модуль 4. Рентгенологічні технології.

Тема 15. Технологія використання рентгенодіагностики у ветеринарній хірургії. Рентгенологія та її значення в діагностиці захворювань тварин. Історія розвитку рентгенології. Рентгенівські промені, їх одержання і властивості

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	лаб	С.р.
1	2	3	4	5
Модуль 1. Хірургічні технології за видами тварин.				
Змістовий модуль 1 Технології оперативних втручань у різних видів тварин.				
Тема 1. Сучасні хірургічні технології у ветеринарній медицині.	4		2	2
Тема 2. Ветеринарні хірургічні технології у конярстві.	4		2	2
Тема 3. Ветеринарні хірургічні технології у молочному та м'ясному скотарстві.	4		2	2
Тема 4. Ветеринарні хірургічні технології у вівчарстві та козівництві.	4		2	2
Тема 5. Ветеринарні хірургічні технології у свинарстві.	4		2	2
Тема 6. Ветеринарні хірургічні технології у дрібних тварин.	4		2	2
Разом за змістовим модулем 1.	24		12	12
Усього годин	24		18	12
Змістовий модуль 2. Методи використання УЗД в хірургічній практиці.				
Тема 7. Технологія використання УЗД у ветеринарній хірургії.	4		2	2
Тема 8. Технологія використання УЗД за абдомінальної патології.	4		2	2
Тема 9. УЗД патології органів грудної порожнини.	4		2	2
Тема 10. УЗД патології органів сечостатевої системи.	4		2	2
Тема 11. УЗД патології суглобів.	4		2	2
Тема 12. УЗД в офтальмології.	4		2	2
Разом за змістовим модулем 2.	24		22	12
Усього годин	24		12	12
Модуль 2. Діагностичні ветеринарні технології.				
Змістовий модуль 3. Лапароскопічні технології.				
Тема 13. Технологія використання лапароскопії у ветеринарній хірургії.	4		2	2
Тема 14. Технологія використання лапароскопії за абдомінальної патології.	4		2	2
Разом за змістовим модулем 4.	8		4	4
Усього годин	8		4	4
Змістовий модуль 4. Рентгенологічні технології.				

Тема 15. Технологія використання рентгенодіагностики у ветеринарній хірургії.	4		2	2
Разом за змістовим модулем 4.	4		2	2
Усього годин	4		2	2
Усього годин за семестр	90		30	60

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Хірургічна диспансеризація тварин. План: 1. Хірургічна диспансеризація коней; 2. Хірургічна диспансеризація великої рогатої худоби. 3. Хірургічна диспансеризація овець.	2
2	Тема 2. Способи фіксації різних видів тварин за технологічних хірургічних обробок. План: 1. Способи фіксації коней; 2. Способи фіксації великої рогатої худоби; 3. Способи фіксації овець.	2
3	Тема 3. Вивчення сучасного хірургічного інструментарію. План: 1. Вивчення обладнання для хірургічних обробок; 2. Вивчення спеціальних інструментів.	2
4	Тема 4. Вивчення ортопедичного інструментарію. План: 1. Вивчення сучасних інструментів для розчистки копит і ратиць; 2. Вивчення спеціальних методів досліджень.	2
5	Тема 5. Технологія розчистки копит у коней. План: 1. Вивчення елементів копитного балансу; 2. Вивчення спеціальних методів розчистки; 3. Опрацювання методів ортопедичної розчистки копит за ламініту.	2
6	Тема 6. Технологія підковування спортивних коней. План: 1. Вивчення зняття мірки з копита; 2. Аналіз видів підков, спеціальні підкови; 3. Опрацювання ортопедичного підковування..	2
7	Тема 7. Технологія розчистки ратиць у великої та дрібної рогатої худоби. План: 1. Вивчення спеціальних методів розчистки копитець; 2. Опрацювання методів ортопедичної розчистки копитець за патологічних процесів.	2
8	Тема 8. Вивчення сучасних інструментів та способів кастрації тварин. План: 1. Вивчення інструментарію для	2

	кастрації самців; 2. Опрацювання спеціальних методів кастрації різних видів тварин.	
9	Тема 9. Відпрацювання технології кастрації жеребців. План: 1. Способи фіксації коней при кастрації; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	2
10	Тема 10. Відпрацювання технології кастрації бугайців. План: 1. Способи фіксації бугайців при кастрації; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	2
11	Тема 11. Відпрацювання технології кастрації кнурців. План: 1. Способи фіксації кнурців при кастрації; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	2
12	Тема 12. Відпрацювання технології кастрації баранчиків і козлів. План: 1. Способи фіксації баранчиків і козлів при кастрації; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	2
13	Тема 13. Відпрацювання технології кастрації свинок. План: 1. Способи фіксації свинок при оваріоектомії; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	2
14	Тема 14. Відпрацювання технології кастрації самок дрібних тварин. План: 1. Способи фіксації самок дрібних тварин при оваріоектомії; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	2
15	Тема 19. Технологія діагностики хірургічної патології за допомогою УЗД та рентгендіагностики. План: 1. Вивчення загальної характеристики приладів УЗД. 2. Ознайомлення з принципами роботи приладів. 3. Опрацювання УЗД ран. 4. Опрацювання УЗД хірургічної інфекції. Вивчення загальної характеристики різних класів рентгенапаратів. 5. Характеристика рентгенівських плівок. 3. Особливості вибору підсилюючих екранів.	2
	Разом	30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Хірургічна диспансеризація тварин. План: 1. Хірургічна диспансеризація коней; 2. Хірургічна диспансеризація великої рогатої худоби. 3. Хірургічна диспансеризація овець.	4
2	Способи фіксації різних видів тварин за технологічних хірургічних обробок. План: 1. Способи фіксації коней; 2. Способи фіксації великої рогатої худоби; 3. Способи фіксації овець.	4
3	Вивчення сучасного хірургічного інструментарію. План: 1. Вивчення обладнання для хірургічних обробок; 2. Вивчення спеціальних інструментів.	4
4	Вивчення ортопедичного інструментарію. План: 1. Вивчення сучасних інструментів для розчистки копит і ратиць; 2. Вивчення спеціальних методів досліджень.	4
5	Технологія розчистки копит у коней. План: 1. Вивчення елементів копитного балансу; 2. Вивчення спеціальних методів розчистки; 3. Опрацювання методів ортопедичної розчистки копит за ламініту.	4
6	Технологія підковування спортивних коней. План: 1. Вивчення зняття мірки з копита; 2. Аналіз видів підков, спеціальні підкови; 3. Опрацювання ортопедичного підковування..	4
7	Технологія розчистки ратиць у великої та дрібної рогатої худоби. План: 1. Вивчення спеціальних методів розчистки копитець; 2. Опрацювання методів ортопедичної розчистки копитець за патологічних процесів.	4
8	Вивчення сучасних інструментів та способів кастрації тварин. План: 1. Вивчення інструментарію для кастрації самців; 2. Опрацювання спеціальних методів кастрації різних видів тварин.	4
9	Відпрацювання технології кастрації жеребців. План: 1. Способи фіксації коней при кастрації; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	4
10	. Відпрацювання технології кастрації бугайців. План: 1. Способи фіксації бугайців при кастрації; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	4
11	Відпрацювання технології кастрації кнурців. План: 1. Способи фіксації кнурців при кастрації; 2. Вивчення	4

	спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	
12	Відпрацювання технології кастрації баранчиків і козлів. План: 1. Способи фіксації баранчиків і козлів при кастрації; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	4
13	Відпрацювання технології кастрації свинок. План: 1. Способи фіксації свинок при оваріоектомії; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	4
14	Відпрацювання технології кастрації самок дрібних тварин. План: 1. Способи фіксації самок дрібних тварин при оваріоектомії; 2. Вивчення спеціальних прийомів кастрації; 3. Опрацювання лікувально-профілактичних заходів за післякастраційних ускладнень.	4
15	Технологія діагностики хірургічної патології за допомогою УЗД та рентгендіагностики. План: 1. Вивчення загальної характеристики приладів УЗД. 2. Ознайомлення з принципами роботи приладів. 3. Опрацювання УЗД ран. 4. Опрацювання УЗД хірургічної інфекції. Вивчення загальної характеристики різних класів рентгенапаратів. 5. Характеристика рентгенівських плівок. 3. Особливості вибору підсилюючих екранів.	4
	Разом	60

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** лекція, пояснення на лабораторних заняттях та консультаціях, робота з підручником.

1.2. **Наочні:** демонстративний - вивчення макропрепаратів та гістопрепаратів на мікроскопічному рівні, застосування таблиць, методичних посібників.

1.3. **Практичні:** проведення діагностичних прийомів та методів лікування на хворих тваринах.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний* вивчення клінічних ознак захворювання, алгоритми діагностичного пошуку.

2.2. *Методи синтезу* побудова діагнозу за клінічними ознаками, призначення обґрунтованого лікування.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)* за завданням викладача здійснюється пошук даних в Інтернеті, літературних джерелах.

3.3. *Дослідницький* - дослідження ефективності різних методів лікування тварин під час проведення лабораторно-практичних занять.

3.4. *Репродуктивний* - застосування вивченого теоретичного матеріалу на практиці. На консультаціях проводиться пояснення незрозумілих питань з демонстрацією таблиць, схем, формул.

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання (мультимедійні лекції), диспути з проблемних питань будь-якої теми, перевірка контрольних робіт з самооцінкою знань та роботою над помилками. Застосовуються навчальні та контрольні тести з використанням комп'ютера чи відповіді на питання запропоновані в методичних посібниках; студенти при проведенні занять користуються конспектами лекцій та методичними вказівками розробленими викладачем кафедри.

5. Інтерактивні технології навчання - використовуються мультимедійні лекції та демонстрація мікрофільмів на лабораторних заняттях, проводиться аналіз конкретних незрозумілих питань та діалогове навчання.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Оцінюється рівень знань під час обговорення питань, що винесені на ЛПЗ, опитування під час проведення ЛПЗ, написання тематичних контрольних робіт та захист лабораторних робіт; оцінюється самостійне написання рефератів з окремих питань.

4. У підсумковій оцінці знань студента враховується рівень навчальної роботи, написання контрольних, усні відповіді, проміжна атестація, рівень виконання самостійної роботи та її захист.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			
Модуль 1 - 20 балів			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
T1	T 2	T 3	T 4
5	5	5	5

Поточне тестування та самостійна робота				СРС	Разом за модулі та СРС	Ате-стація	Підсумк	Су-ма
Модуль 2 20 балів		Змістовий модуль 3						
T 6	T 7	T 8	T 9	15	55 (40+15)	15	30	100
5	5	5	5					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до самостійного вивчення загальної та спеціальної хірургії. Дніпропетровськ. – 2004, 72 с.

2. Методичні рекомендації щодо написання та оформлення курсової роботи (історії хвороби)/ Краєвський А.Й., Стоцький О.Г., Лазоренко А.Б. та ін./ Суми, 2009. – 24 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Загальна ветеринарна хірургія / І.С. Панько, В.М. Власенко, М.В. Рубленко та ін.; за ред.. І.С. Панько (видання друге. доп. і перероб.) – Біла Церква: Білоцерківський державний аграрний університет, 2008. – 328 с.
2. Спеціальна ветеринарна хірургія / І.С. Панько, В.М. Власенко, А.А. Гамота та ін.; за ред.. І.С. Панько. - Біла Церква: БДАУ, 2003. – 416 с
3. Ветеринарна ортопедія: хвороби копит і копитець: Посіб. для студ. аграр. закл. Освіти I-IV рівня акредитації зі спец. «Ветеринарна медицина» / В.Б. Борисевич, Б.В. Борисевич, О.Ф. Петренко, Н.М. Хомин – К.: ДІА, 2007. – 136 с.
4. Загальна ветеринарно-медична хірургія / В.Б. Борисевич, Б.В. Борисевич, О.Ф. Петренко, Н.М. Хомин : за редак. В.Б. Борисевича, – К.: Науковий світ, 2001. – 274 с.

Допоміжна

1. Іздепський В.Й., Стоцький О.Г., Харенко М.І. та ін. Фізіотерапія при незаразних хворобах тварин. – Суми, 2006. – 132 с.
2. Пухлини тварин: етіологія, патогенез, діагностика, комплексна терапія / А.А. Гамота, В.І. Завірюха, Я.Г. Крупник, А.Р. Мисак. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2007. – 168 с.
3. Хирургические болезни сельскохозяйственных животных / К.И.Шакалов, И.А.Калашник, В.А.Лукьяновский и др. М.:Агропромиздат, 1987.
4. Частная ветеринарная хирургия / Б.С. Семенов, А.В. Лебедев, А.Н. Елисеев и др. Под ред. Б.С. Семенова и А.В. Лебедева. – М.: Колос, 1997. – 496 с.